

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
кафедра історії української літератури, теорії літератури і
літературної творчості

РОЗШИРЕННЯ МЕЖ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПРОЗИ:
ВІЗУАЛЬНІ НОВЕЛИ

Кваліфікаційна робота

освітнього ступеня «бакалавр»

студентки 4 курсу

освітньої програми

«Літературна творчість,

українська мова і література та

англійська мова»

спеціальність – 035 Філологія

Аріка Ельчінівна ДЖЕБРАЇЛОВА

Науковий і творчий керівник:

д. філол. н., проф. **Анатолій ТКАЧЕНКО**

«Допущено до захисту»

Протокол засідання

кафедри історії української літератури,

теорії літератури і літературної творчості

протокол №11 від 9 травня 2024 року

завідувач кафедри _____ (підпис)

д.філол.н., проф. **Оксана СЛІПУШКО**

КИЇВ

2024

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота «РОЗШИРЕННЯ МЕЖ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПРОЗИ: ВІЗУАЛЬНІ НОВЕЛИ» покликана дослідити, як література розвивається й адаптується до сучасних культурних і мистецьких тенденцій.

Актуальність дослідження зумовлена популяризацією новітнього явища візуальних новел та їхнього зв'язку із експериментальною прозою. У теоретичному розділі розглянуто поняття експериментальної прози та візуальних новел, досліджено періоди розвитку цих явищ у світі та безпосередньо в Україні з XIX століття й до сьогодення. Також проаналізовано два сучасні твори експериментальної української прози: збірку оповідань Євгена Ліра «Підземні ріки течуть» і роман Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма». У творчому доробку наведено уривок із власної, вже опублікованої на платформі Google Play, новели «Шепіт потойбіччя».

Ключові слова: експериментальна проза, візуальна новела, інтермедіальність, українська експериментальна проза, інтертекст, мультимедіа.

The thesis "EXPANDING THE BOUNDARIES OF EXPERIMENTAL PROSE: VISUAL NOVELS" aims to explore how literature develops and adapts to contemporary cultural and artistic trends. The relevance of the study is due to the popularisation of the newest phenomenon of visual novels and their connection with experimental prose. The theoretical section examines the concepts of experimental prose and visual novels, explores the periods of development of these concepts in the world and in Ukraine from the nineteenth century to the present day. Two works of experimental Ukrainian prose are also analysed: Yevhen Lir's collection of short stories «The Underground Rivers Flow» and Illarion Pavliuk's novel «I See You Are Interested in Darkness». The article contains an excerpt from his own novel "Whisper of the Otherworld", already published on the Google Play platform.

Keywords: experimental prose, visual short story, intermediality, Ukrainian experimental prose, intertext, multimedia.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Мета дослідження:	5
Актуальність роботи	5
Практичне значення:	6
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	7
Експериментальна проза	7
1.1. Означення поняття "експериментальна проза" та її різновиди	7
1.2. Історія виникнення явища прозового експерименту.....	8
1.3. Візуальні новели як ще один різновид експериментальної прози	12
Висновки.....	15
Список використаних джерел.....	16
РОЗДІЛ ІІ. ТВОРЧА ЧАСТИНА.....	23
Джебраїлова Аріка. Візуальна новела «Шепіт потойбіччя»	23

Вступ

Актуальність теми роботи. У сучасній світовій та українській літературі суттєву роль відіграють експериментальні прозові та візуальні явища..

Експериментальна література, зокрема візуальні новели, кидає виклик традиційним літературним нормам і розширює межі того, що вважається конвенційним в оповіді. Візуальні новели як явище експериментальної прози являють собою унікальний симбіоз літератури та візуального мистецтва, оскільки використовують як текстові, так і графічні елементи для викладу нарративу. У сучасній медіа-культурі, де все більше переважає візуальне, розуміння того, як ці медіа взаємодіють і доповнюють одне одного, має вирішальне значення для аналізу новітніх технік оповіді.

Ця кваліфікаційна робота покликана дослідити, як література розвивається й адаптується до сучасних культурних і мистецьких тенденцій.

Мета дипломної роботи – висвітлення й дослідження явища візуальних новел як нового виду експериментальної літератури; розгляд феномену модернізації та еволюції літературного твору у контексті діджиталізації на прикладі візуальної новели «Шепіт Потойбіччя».

Досягнення поставленої мети передбачає виконання низки **завдань**:

- простежити формування явища експериментальної літератури та визначити передумови його появи на літературознавчих теренах;
- розглянути візуальні новели як один із різновидів експериментальної прози;
- визначити передумови виникнення та особливості жанру візуальних новел.
- виокремити основні етапи створення та розробки візуальних новел у межах літературознавства на прикладі ВН «Шепіт потойбіччя»

Об'єкт дослідження: візуальні новели як явище експериментальної прози в літературі.

Предмет дослідження: еволюція та експансія явища літературного експерименту на прикладі жанру *візуальна новела*.

Методи дослідження: аналітичний, компаративний, інтермедіальний.

Актуальність роботи

Дослідження явища візуальних новел має суттєве значення у сучасному літературо- та, ширше, мистецтвознавстві. Основні аспекти:

- ***Еволюція літературної форми.*** ВН є інноваційною формою літератури, яка поєднує в собі текст і візуальне мистецтво. Дослідження цього явища дає змогу вивчити, як літературна форма змінюється відповідно до технологічного та культурного прогресу.

- ***Кросмедійність.*** Візуальні новели можуть перетинатися з іншими медіаформами, наприклад, відеоіграми, аніме, анімаціями, аудіо і т. д. Дослідження візуальних новел сприяє розумінню взаємодії між різними медіа та допомагає визначити їх дифузійний вплив на сприйняття й розуміння історій.

- ***Інтерактивність.*** Візуальні новели часто мають елементи вибору, які впливають на розвиток сюжету. Це створює унікальний досвід взаємодії для читача, дозволяючи йому більше відчувати емоційний зв'язок з персонажами та подіями в історії, бути не лише реципієнтом, а й безпосереднім «учасником» сюжетних подій ВН.

- ***Технологічний прогрес та цифрова література.*** З появою цифрових платформ візуальні новели стають дедалі більш доступними та популярними. Дослідження цього явища допомагає розуміти, як діджиталізація впливає на формування й розвиток сучасної літератури.

Практичне значення. Дослідження візуальних новел має велике значення для розуміння сучасних тенденцій у літературі та мистецтві, впливу технологій на культурну продукцію, а також взаємодії між різними медіаформами, що сприяє розвитку та популяризації літератури серед молодого покоління. Дослідження візуальних новел дозволяє розширити методологічний арсенал літературознавства. Це поглиблює можливості розуміння та інтерпретації текстів. Вивчення жанру візуальної новели допомагає розуміти, як цифрові технології модифікують традиційні літературні форми, сприяє розвитку інтердисциплінарних досліджень, оскільки воно включає елементи не лише літературознавства, а й медіа-студій, культурології, мистецтвознавства та інших галузей.

Наукова новизна цього дослідження полягає у вивченні конвергенції візуальних мистецьких засобів та експериментальної прози в сучасній літературі. Відкриваються перспективи аналітичного осмислення взаємодії між двома різними формами нарративного вираження, зокрема їх структурних, стилістичних і тематичних перетинів. Систематично виділяючи оповідні техніки, що використовуються у візуальних жанрах та експериментальній прозі, ми виявляємо раніше не досліджені зв'язки та паралелі, сприяючи глибшому розумінню експериментального підходу до тексту в цифрових та друкованих медіа. Завдяки цьому міждисциплінарному дослідженню прагнемо розвинути науковий дискурс у галузі літературознавства, цифрової гуманітаристики та теорії літератури, пропонуючи емпіричні дані й теоретичні засади для з'ясування еволюції простору літературного вираження в цифрову епоху.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Експериментальна проза

1.1. Означення поняття "експериментальна проза" та її різновиди

«Експериментальна проза (лат. *experimentum* — слово, дослід і розгляд, проста мова) — умовна назва металітературного наративу в модерністській белетристиці, який був поширений у 1920-х роках [33, Т.1, с. 320]. Він реалізувався як ревізія, реінтерпретація та творча трансформація епічної деканонізованої класики». Водночас у наративі спростовувалися механістичний мімесис, технічна обмеженість зображально-виражальних засобів, брак формальних пошуків, утилітарність та ідеологічна заангажованість традиційної літератури [43].

Важливим є також те, що в утворенні тексту автор стверджував необхідність творення нових слів, стимулював взаємодію читача, запрошуючи його до участі у складних інтерактивних завданнях, що складаються зі стилістичних прийомів, посилань на інші тексти, образів, сюжету та композиції [36]. Автор використовував інтелектуальні загадки, шифри та коментарі, щоб залучити читачів до відшукування сенсу, до якого постійно звертався. В результаті взаємодії читача й автора формувалася «роман про роман», де експериментували з неправдоподібними ситуаціями та парадоксами. Ці прийоми допомагали також у формуванні співавторства та інформаційної солідарності між автором і читачем [35].

Традиційна реалістична [45] література була передбачуваною, мала сталі синтаксичні унормовані граматикою сполуки, типові сюжетні тропи, комфортне сприйняття читачем персонажів (антагоністам притаманні негативні риси, протагоністам — позитивні) [17]. А в експериментальній прозі необхідно йти проти звичних правил або навіть створювати власні. Традиційна схема нарації, зафіксована в «Поетиці» Аристотеля (384 – 322 р. до н.е.), що

складається з початку, середини і кінця, також порушувалась, щоб створити щось нелінійне [1].

1.2. Історія виникнення явища прозового експерименту

Передумови виникнення явища прозового експерименту пов'язані зі змінами в літературному процесі, які відбулися на початку ХХ століття [16]. Зокрема, це було зумовлено кризою традиційного реалізму, що не задовольняв потреби читачів у нових враженнях та інтерпретаціях світу [28].

З одного боку, на початку ХХ століття відбувалися різноманітні культурні зміни, такі як розвиток наукової техніки, нові технології зв'язку, що відображалися в літературі. З іншого боку, з'являлися нові літературні школи та течії, котрі пропонували свої інноваційні методи та підходи до творення літературних текстів [28].

Однією з передумов виникнення явища прозового експерименту також можна вважати психологічну та філософську течію екзистенціалізму, що з'явилася на початку ХХ століття в Німеччині та Франції [26]. Екзистенціалізм зосереджував увагу на індивідуальному досвіді та існуванні людини у світі [19], що відображалось у творчості письменників, котрі застосовували експериментальні прийоми та розривали нетрадиційні форми [5].

Другою передумовою можна назвати модерністську течію, що відображала сучасність через нові форми висловлювання та пошук нових способів створення художніх текстів.

Художній експеримент у прозі завжди був відмінним від основного літературного стилю на кожному етапі розвитку, адже передбачав різні засоби виразності та стилістичні техніки [49]. Жанр експериментальної літератури з'явився вже в 1759 році з твором «Життя і думки Трістрама Шенді, джентльмена» англійського письменника Л. Стерна, котрий порушив багато стандартів написання художнього тексту [34]. У книжці, наприклад, були

абсолютно порожні сторінки, або такі, що містили тільки незрозумілі позначки на кшталт зірочок, тире, ком. На початку ХХ століття американські письменники почали експериментувати з формою тексту, але реалістичний жанр короткого оповідання залишався домінуючим. Пізніше, у постмодерністській епосі, експериментальна проза малої форми стала розмаїтою завдяки залученню в неї мовних ігор та непередбачуваних змін у сюжеті й стилістиці. Основні герої були зображені як антагоністи, а текст містив випадкові зображення, що сприяли особливій формі сприйняття.

Інтерактивність, як основоположний принцип структурування систем, передбачає взаємний обмін інформацією між елементами в межах цієї конфігурації [10]. Коли мова заходить про інтерактивність, то первинна асоціація часто пов'язана з сучасними комп'ютерними технологіями. Проте цей принцип не лише знаходить застосування в царині теорії інформації та телекомунікаційних систем, а й поширюється на культурологію, соціологічні дослідження, галузь промислового дизайну і навіть на створення художніх текстів. У царині літератури інтерактивність постає молодим явищем порівняно з іншими аспектами цієї культурної сфери. Зростання інтересу до посилення взаємодії в стосунках «твір — читач» спостерігається з середини ХХ століття. Це збіглося зі стрімким розквітом постмодернізму, коли розуміння культури, історії та суспільства еволюціонувало в бік перспективи, подібної до універсального тексту, що містить у собі багатошарові смисли.

Хорхе Луїс Борхес, аргентинський літературний діяч, визнаний родоначальником концепції книги, що характеризується інтерактивністю. Його оповідання "Сад з розгалуженими стежками" (1941) висвітлює оповідь із безліччю розгалужених стежинок, які читач може обирати на власний розсуд, дотримуючись визначених інструкцій і прямуючи до потрібних сторінок. У "Саду з розгалуженими стежками" розгортання роману окреслює оповідь, де головний герой стикається зі смертю або продовжує жити, залежно від обраних "маршрутів", інтегрованих у фабулу.

Прикладом експериментальної творчості також можуть слугувати роман *Big Sur Marvels & Wondrous Delights* Девіда Детріха, написаний 2001 року, де автор поєднав прозову та віршовану форми [2]; або «Гедзбі» — Ернеста Вінсента Райта, унікальний твір з п'ятдесяти тисяч слів, у жодному з яких не вжито літери «e» [8].

Знаковий твір Мері Шеллі "Франкенштейн" (1818), хоча в сучасному дискурсі його не відносять до експериментальної прози, демонструє складну структурну побудову та методологію викладу, що кидала виклик тогочасним конвенціям [49]. На сторінках роману події розгортаються через особливу взаємодію трьох різних оповідей від першої особи, промінь зору (термін В. Фащенко) котрих передається через серію епістолярних обмінів між ними. Ця складна форма письма уможлиблює безперервне коливання між трьома голосами — літературний прийом, що не мав собі рівних за новизною та експериментальною бравадою на час публікації.

У сучасній українській літературі, на мою думку, знаковими творами експериментальної прози стали збірка оповідань Євгена Ліра «Підземні ріки течуть» [32] та роман Іллларіона Павлюка «Я бачу, Вас цікавить п'ятьма» [38].

Основною взаємодією Ліра з читачем є його пропозиція самостійно скласти нову дев'яту історію з восьми повноцінних оповідань, «замість передмови» та «замість післямови»; ця техніка зміцнює відчуття співпраці з автором, змушує зосередитись на мотивах, символіці, підтекстах та внутрішньому сплетінні світів, на перший погляд, нічим спільним не пов'язаних. Чи буде ця співпраця плідною, чи ні, залежить від зацікавленості реципієнта в діалозі з письменником. Також на передній план виступає екзистенційний діалог реалістичного зображення зовнішньої дійсності, що супроводжує все людство кожен день та гротескної внутрішньої організації будь-якого індивіда.

Поглиблює інтерес і психологічний підтекст оповідань: подорож до Темряви двох старих героїв заради німого «іншого» онука [15] («Атер»); інформаційний, візуальний шуми великих міст, що заважають знайти життя, гармонію з космічним джерелом спокою та рівноваги, місце у цьому світі, а також подолати внутрішні розлади свідомості [42] («Де не ходить смерть»); значимість колективного несвідомого, латентних патернів, закладених у психіку кожного індивіда невід'ємною спадщиною невідомих поколінь («Ми») [20]; екзистенційний жах перед усвідомленням неважливості всіх аспектів звичного життя, що проявляється в різноманітних формах ірраціональної поведінки, викликані порушенням психічного стану та бажанням втримати у собі й архетип Дитини, й архетип Дорослого [44] («Крок»); поклик знайти в собі (чи деінде) Бога, дати самому відповіді на одвічні запитання про життя і смерть, відпустити ментальну напругу, що виникла через марні намагання людства зрозуміти перебіг подій, втручання Долі й байдужості вищих сил до нашого буття [19] («Я вирішив побачити Бога»); важливість ролі соціуму у формуванні особистості людини та протистояння їй вимушеної ізоляваності від представників суспільства («Острів»); взаємозв'язок сучасного мистецтва у різних його проявах та людського фактору, соціальна реакція на виклики нового світу («Хто на нашій стороні»); причетність чогось паранормального до жахів життя та винагорода від Всесвіту за земні страждання народів [25] («Хижа»).

Щодо роману І. Павлюка [14] «Я бачу, Вас цікавить п'ятьма» можна одразу сміливо казати, що автор додав усе. І ненадійного оповідача [24] (головний герой Андрій мав досвід у бойових діях, відтоді йому часто ввижається щось примарливе та страшне), і нескінченну кількість символів та інших художніх елементів. Він пропонує читачеві шукати і знаходити багатомірні великодники (від англ. easter egg «a hidden surprise or extra feature that is included in something» [6])

Оповідь рясніє інтертекстуальними [30] зв'язками з різними творами мистецтва: по-перше, книга складається з трьох частин, і назви їхні є прямою алюзією до творчості Данте Аліґ'єрі, а саме, до його «Божественної комедії», де «Пояс Каїна» (перша частина) — перший пояс у дев'ятому колі Пекла, переповнений душами тих, що зрадили близьких; «Місто Дит» (друга частина) — сьоме коло Пекла для єретиків та лжевчителів; і, авжеж, «Лімб» (третья частина) — перше коло з душами нехрещених немовлят і добродішних нехристиян [18].

По-друге, важливим аспектом сюжетотворення виступає світова міфологія, наприклад, саме давньогрецький персонаж міфу Харон (І. Павлюк адаптував його на український мотив — Харитон) відвозить Андрія (точніше, як ми потім зрозуміємо, — його душу) до місця подій і розповідає про незвичайну колекцію з монет (Charon's obol [4]).

Третій приклад інтертекстуальності [48] — часті натяки на любов автора до творчості Стівена Кінґа. Головний герой оселяється в готелі «Сяйво», чарівна тека дивним чином має ефемерний зв'язок з романом «Необхідні речі» (і, знову ж таки, із багатьом відомою скринькою Пандори, що можемо віднести до другого аспекту сюжетотворення [40]).

1.3. Візуальні новели як ще один різновид експериментальної прози

Експериментальну сферу літературного досвіду, особливо в межах віртуальної реальності (VR), охоплює жанр візуальних романів — прояв цифрової інтерактивної літератури, що вигадливо поєднує текстову оповідь із динамічними ілюстраційними елементами. Ця унікальна форма оповіді, яку часто пов'язують із всеосяжною сферою відеоігор, не є загальноприйнятою формальною категорією. Ця номенклатура, яку ще називають "роман-гра", походить від транслітерації японського терміна "nobeta gēmu" (ノベルゲーム), що по суті, виступає міжкультурним мостом [9].

Усебічне дослідження історичного коріння візуальних новел привертає нашу увагу до культурного епіцентру їхнього походження — Японії. У 2006 році цей напрям мав значний вплив, складаючи 70% назв комп'ютерних ігор, випущених на японському ігровому ринку [13]. Складна таксономія в японському контексті розрізняє візуальні романи (NVL, від «novel» — роман), де сюжетні хитросплетіння посідають центральне місце з мінімальними інтерактивними компонентами, та пригодницькі ігри (AVG або ADV, від «adventure» — пригода), що включають багатогранні елементи ігрового процесу, зокрема динаміку розв'язання проблем головного героя [7].

Таке розмежування, позначене чітким розподілом між наративним акцентом та інтерактивним залученням, — характерна риса японського дискурсу навколо візуальних романів. Однак, оскільки ці форми перетинають культурні кордони, межа між візуальними романами та пригодницькими іграми має тенденцію до розмивання. Міжнародні ентузіасти, прагнучи створити уніфіковану лексику, зазвичай вживають загальні терміни «візуальні романи», або, частіше, «візуальні новели», щоб охопити обидві ці парадигми [11].

Коли розгортається сенс візуальних романів, стає очевидним, що вони являють собою нюансовану та міждисциплінарну форму оповіді, в якій переплітаються елементи літератури і технологій, створюючи експериментальний досвід, що виходить за межі звичних кордонів, запроваджує інтерактивність [23].

Візуальні романи вирізняються з-поміж інших типів ігор завдяки простому геймплею. Гравці взаємодіють, в основному, за допомогою кліків для читання тексту, зміни графіки та звуку, подібно до перегортання сторінок у книжці. Новітні ігри часто включають такі опції, як «відтворити» або «перемотати вперед», щоб спростити цей процес. Ключова роль у візуальних романах полягає у виборі сюжету, нам пропонують досвід, схожий на читання, але з сильним наголосом на ігровий процес.

Одна з визначальних рис візуальних новел — можливість вибору численних сюжетних ліній та фіналів. Ця особливість виникає через періодичні моменти прийняття рішень з кількома варіантами, коли саме гравець визначає напрям оповіді. Наприклад, в іграх на тему симуляторів побачень, гравці обирають персонажів для зустрічі, і кожна дія (заплатити чи ні за її каву\ бути грубим, чи люб'язним) приводить до різного фіналу.

Візуальні новели (VN) – це не просто нове слово в літературі, а справжня революція оповіді, що розширює межі прози та кидає виклик традиційним формам. Завдяки інтерактивності, мультимедійності [21], [31] та унікальному зв'язку між читачем і текстом, VN стають потужним інструментом для дослідження нових тем, емоційного занурення та переосмислення ролі читача.

VN відходять від лінійної структури традиційної прози, пропонуючи динамічні, розгалужені сюжети, де вибір гравця стає ключовим фактором. Читач не просто пасивно сприймає історію, а стає її співавтором, формуючи інтерактивну мозаїку оповіді, траєкторію розвитку подій і переживаючи події з різних ракурсів.

Візуальні новели нерозривно поєднують текст із візуальними елементами – спрайтами персонажів, фонами, анімацією. Цей симбіоз не просто ілюструє історію, а розширює її, передаючи емоції, деталі та атмосферу, недоступні для простого тексту [12]. Що важливо, VN не обмежені рамками традиційних жанрів. Інтерактивний формат уможлиблює поєднання елементів, створення гібридних наративів, що не піддаються категоризації. Ця свобода дає можливість досліджувати нішові теми, що не знаходять місця в масовій літературі. Інтерактивність VN веде до емоційного зв'язку між читачем і героями. Гравці інвестують себе в результат історії, відчуваючи широкий спектр емоцій залежно від своїх виборів та їх наслідків. Такий рівень залучення неможливий у традиційній прозі.

VN кидають виклик традиційним ролям читача й автора [47, с. 98]. Читач стає активним учасником, впливаючи на сюжет і долі героїв [27]. Це руйнує монополію авторського голосу, створюючи спільний досвід оповіді. VN розширюють межі авторства та переосмислюють зв'язок між читачем і текстом.

Візуальні новели — це не просто розвага, це інноваційний формат, що веде прозу в нове русло. Завдяки інтерактивності, мультимедійності та емоційному зв'язку з читачем, VN стають потужним інструментом для дослідження нових тем [22], емоційного занурення та переосмислення ролі читача в епоху цифрових технологій. Візуальні новели — це не просто ігри з сюжетом, це революція в оповіді, де читач стає творцем.

Виходячи за межі традиційної інтерактивної фантастики, деякі візуальні романи включають додаткові елементи. У *Symphonic Rain*, наприклад, гравці не лише беруть участь в інтерактивній історії, а й грають на музичному інструменті, щоб досягти прогресу. Цей додатковий елемент слугує одночасно і механікою ігрового процесу, і сюжетним прийомом, демонструючи універсальність жанру в оповіданні історій та розробницьких інноваціях.

Візуальна новела «Шепіт потойбіччя»

Цей додаток — збірка візуальних новел, пов'язаних між собою українськими міфологічними істотами в сюжеті. Гравцям буде запропоновано кілька таких новел різних за жанром — від гораору до романтики. Кожен обиратиме за власними вподобаннями також і дизайн головного персонажа. Усю колекцію об'єднуватиме ціль знайомства з нашою культурою крізь призму гри. Наразі, через брак коштів і відсутності важливих членів команди, доступна лише одна новела «Дика сторона».

Основною метою додатку є популяризація української фольклорної спадщини серед молодого покоління, адже саме цей вид ігор розвиває читання текстів великого обсягу та творчий підхід до створення власної історії. Що ж до очікувань? Головним **очікуванням** проєкту є залучення молодшої аудиторії до зацікавленості в нашій історичній, культурній та фольклорній спадщині. Це також підвищення попиту на український творчий продукт, співпраця з маловідомими українськими арт-креаторами, письменниками та саунд-дизайнерами.

Зараз «Шепіт потойбіччя» доступний до завантаження на андроїд та ПК з офіційної платформи Goole Play, де вже здійснено 1000+ завантажень з різних пристроїв і залишено 131 відгук. На даний момент проєкт на паузі.

Синопис першої новели «Дика сторона»

Події відбуваються в Києві й за містом, на території одного з лісів. Головна героїні – Тася, наділена узагальненими рисами для повноцінної можливості користувача/ки додатку асоціюватися з нею. Вона студентка ЗВО, разом зі своїми друзями з гуртожитку Юрою, Сашою та Дімою шукають можливості трохи підзаробити. Двірник Пан Петро пропонує пошукати йому в лісі за містом кілька сортів трав для його настоянок та відварів, вони погоджуються.

Опинившись на вході до Лісу, зустрічають три варіації Блуду (залежно від вибору читача): велосипедистка, школяр та миша. Ця істота заводить їх до лісової хащі, де герої знаходять потрібні рослини й вирішують повернутися додому, але розуміють, що не можуть. Юра жартує, що їх сюди завів персонаж казок Блуд і навіть не здогадується, що це правда. У пошуках виходу з Лісу чи хоча б місця де ловить зв'язок, друзі натомість стикаються з абсолютно різними персонажами забутої української міфології: Вергнигорою, нявками,

Залізним Вовком, Долею і Недолею, скарбниками та велетами. Увесь перебіг подорожі залежить від виборів користувача додатку, зокрема фінал.

Є три варіанти закінчення новели залежно від дій, що проробить читач із героями. Перший варіант — негативна кінцівка: друзі залишаються навіки в Лісі, ставши одними з багатьох забутих привидів потойбіччя.

Другий варіант — нейтральна кінцівка: дівчата й хлопці виходять із Лісу, але розуміють, що три дні там для них дорівнювали тридцятьом рокам життя в реальному світі, місто цілком змінилось, але на подвір'ї гуртожитку стоїть двірник та посміхається до них.

Третій варіант — позитивна кінцівка: Тася з командою знаходять вихід із Лісу, розуміють, що, попри прожиті там дні, були відсутні в реальному світі лише годину.

УРИВОК СЦЕНАРІЮ

Частина 1 «Місце для куріння»

1 фрейм (1б): Запах сигаретного диму. Дзвінкий сміх студентів, що повертаються з пар до гуртожитків. Тепле, чисте та прозоре осіннє небо.

2 фрейм (1б): Так ліново та сонно на душі після семінарських занять. Хочеться відпочити надворі та насолодитись останніми сонячними днями вересня.

3 фрейм (1б): На так званій «ямі» чути молоді голоси та гітарні переливи. На стадіоні студмістечка знову купа бігунів і футболістів, що змагаються за увагу глядачів.

4 фрейм (2б): *Старенька вахтерка вийшла з дверей багатопверхової будівлі та почвала по своїх справах до клумб, з осудом скосившись на двійко юних філологів, що сиділи біля місця для курління.*

Далі 2 б

Тася(1): *Вона так на нас дивиться, наче ми тут не двадцять чотири на сім сидимо.*

Юра(1): *Да... Можна було б уже і зрозуміти, що наша справжня альма-матер не універ, а курилка.*

5 фрейм: *Дівчина підставила обличчя ще теплому промінню й перевела погляд на фасад гуртожитку. Крізь різнокольорові фіранки видно все життя мешканців цього будинку.*

6 фрейм: *На першому поверсі дівчина з барвистим волоссям витягує з пральної машинки одяг. Вона крізь вікно бачить друзів та привітно махає рукою. Зробила руками певні маніпуляції, що промовляли до курців: «Я вийду за десять хвилин».*

Тася(3): *О ні... Дивись...*

Юра(3): *Бляха... Ні дня спокійно не дасть провести.*

7 фрейм: *Реакція студентів зрозуміла: до їхньої лавочки наближається усміхнений лисуватий дід. Від нього за чотири метри вже несе цибулевою шкіркою та сміттям.*

8 фрейм: *У руках двірник тримає старішу за нього мітлу та відро зі сміттям. Одягнутий у незмінний комбінезон та помаранчеві рукавиці, він впевнено підходить до приятелів.*

Петро(1): *Доообрий день, панове. Вечеряєте? Травитеся?*

9 фрейм: Юра швидко потушив цигарку та квапливо підвівся потиснути руку. Тася ледь стримує сміх – кожен раз, коли приходив двірник починалось щось сюрне та комічне, що затягувалось на годину чи дві.

Юра(4): Добрий ранок, пане Петре. Та ми так, на мінутку воздухом подишати вийшли. Голова болить за компом увесь день сидіти. Самі розумієте, навчання... Хоч відпочинемо трохи.

Петро(2): А пан знає, що малорухливий спосіб життя відображається на гормонах? А потім зайва вага, прищі, сколіоз, набряки, проблеми з сечою.

Петро: У мене ще залишилося дві пляшки настоянки. Така річ...

10 фрейм: Студент зашарівся та нервово присів на лавочку, впершись поглядом у асфальт.

Петро(1): Там і звіробій, і листя брусниці, і суцвіття ромашки, і плоди чорної тополі.

Тася(1): Ой, а де ви ці всі трави берете? Може у вас ще щось цікаве рослинного походження є?

11 фрейм: Юра голосно приснув у кулак та помахав дівчині, що вже виходила з гуртожитку до друзів, розгублено дивлячись на лисуватого знахаря.

Петро: О, а от і пані Олександра. Тут ваша подруга якраз цікаве питання мені поставила про мої трави та їхній вплив на здоров'я.

12 фрейм: Саша наклонилася до Тасі та прошепотіла на вухо:

Саша(1): І давно ви так сидите?

Тася(2): Усе тільки почалося, ти якраз вчасно.

13 фрейм: Саша втомлено закотила очі та вмостилася поряд.

Саша(2): Як завжди.

Петро: У мене така колекція, слів немає, щоб описати, це треба бачити. Лише сьогодні створив новий відвар із кмину, собачої кропиви та мучниці.

Петро: Клієнтка півроку завагітніти не може, просить допомогти. Молода така, а вже проблеми з яєчниками.

Петро: Я їй казав, що поки курити не кине – нічого не вийде путнього. І що ви думаєте? Піла мою настоянку, робив їй масажі з медом та маслами евкالیпту.

Петро: За тиждень мені телефонує, каже: з калових мас дим іде. Дим від сигарет. І це лише тиждень, розумієте?

14 фрейм: *Дівчата сиділи з виряченими очима. Юра нервово докурював цигарку.*

15 фрейм: *Кожного разу одне й те саме, одна й та сама історія. Здається, за його каденції ця дівчина вже третій рік п'є відвари і не може завагітніти.*

Петро: Але така біда, панове, така біда.

Саша: Що таке?

Петро: А вам усе розкажи?

Юра *шепотом*: Можете не розказувати...

Петро: Я ж у Оксани Володимирівни це все купляв. Нас ще мій старий знайомий звів, монах із Тибету. А вона вже днів три на зв'язок не виходить. Не знаю, що робити.

Петро: В інтернетах шукати не буду, хоч убийте. А відвари потрібно робити. От, наприклад, ходить до мене один чоловік, у нього в кишківнику...

16 фрейм: *Тася скочила з місця та квапливо почала говорити, аби не чути подробиць:*

Тася: Трави в неї купляли? Ого... Це ж треба? А які трави? У нас же на Київщині стільки лісів. От взяти хоча б наш, що за метро. Там же теж повно рослин. Може там пошукати?

Петро: Та вже й вік мій не той, пані. Я сам куди піду? А як знайти когось молодого, хто пішов би, я б і заплатив.

17 фрейм: *Юра тяжко зітхнув, розуміючи до чого той хилить. Хлопець сподівався, що дівчатам вистачить клепки не сунутися в ці лісові марафони, і їхні вихідні пройдуть спокійно за філіжанкою кави в затишному кафе біля парку.*

Саша: Ну, знаєте, мені треба гардероба поновити. Та й узагалі, що це за студент, який не візьметься за фріланс. Так, Тасю?

Тася: *(перший вибір)* Ну... Мабуть так.

Частина 2 «Ліс шепоче...»

18 фрейм(3б): *Ранкова прохолода розчиняє у собі запах хвої та випічки з магазинчика, що розташований біля входу до лісу. Дме сильний вітер. Зіштовхує перехожих з маршруту, гуде у скронях старих дерев, розкидає сухі гілки по піщаних насипах ґрунту.*

19 фрейм(3б камера ніби правіше): *Вихідний. Тасі хотілося б досипати в тепленькому ліжку, прокинутися о дванадцятій, поснідати швидкорозчинною локшиною, заварити каву, посидіти з Дімою та Юрою у гуртожитку й подивитися новий серіал.*

20 фрейм(3б камера ніби правіше): *А може і без Юри...*

21 фрейм(3б): Юні ніжні обличчя ніби зсередини підсвічувалися свіжим сяйвом. Друзі запитали до рюкзаків і шоперів булочки та снеки для перекусу в поході. Усе, чим вони ласували перед тим, як зайти до лісової зони, були підгорілі пиріжки, якими їх ще в холі гуртожитку пригостила завідувачка.

22 фрейм: Саша активно з кимось листувалася, інколи надкушуючи слойку з ожиною; Дмитро переказував Тасі події з останніх частин їхнього улюбленого серіалу. Вітер усе не стихав.

Юра: Ну всьо. Прієхалі. Тут закінчується панування якісного мобільного зв'язку та інтернету. Далі покриття фігове.

Юра: Пропоную довго в лісі не затримуватися, а то мені нужно до восьмої здати реферат із культурної антропології.

23 фрейм: Він подивився на годинник та перевів погляд на друзів, що невпевнено озиралися навкруги.

24 фрейм: Ще жоден із них не був саме в цьому лісі, бо, зазвичай вилазки на природу відбувалися в інших районах, подалі від студмістечка.

25 фрейм: Не дуже радієш, сидячи на пікніку, знайомому обличчю викладача, який вирішив саме сьогодні й саме тут провести подорож «загубленими доріжками красуні-природи, а ви, молодьож, тут чим займаєтесь?»

26 фрейм: До того ж, такі рослини як зубниця чи анемона жовтецева в інших лісах Київщини не так розповсюджені, а тут їх хоч греблю гати

27 фрейм: Тася почувалася спокійно, лише дратував сильний вітер, але за прогнозом він мав ущухнути за півгодини. Вона вдихнула повні легені льодяного повітря та відчула як сироти пробігли спиною.

28 фрейм: Дівчина з радістю погодилась на співпрацю з паном Петром, бо самій було цікаво поритися серед запаших трав.

29 фрейм: На її рідній Полтавщині було стільки красивих місць для збору чабрецю та полину, за якими вона в дитинстві на Трійцю ходила з бабусею, що велике бетонне місто, куди вона приїхала вступати, її спочатку навіть трохи налякало.

30 фрейм: Але, навчаючись уже другий курс тут, Тася закохалась у ландшафти Києва.

31 фрейм: Пагорби, гаї, степові ділянки, озера та річки... Від цього різноманіття перехоплювало подих, так само як зараз. Вона почувалася маленькою та беззахисною, стоячи під дубами-велетнями та стрункими величними соснами.

Дмитро: Так, який у нас план дій?

Дмитро: Я так розумію, ніхто з нас не був тут раніше?

32 фрейм: Тася ніяково усміхнулась та похитала головою. Вона була щаслива, що Дмитро, Дмитро Поліщук пішов із ними.

33 фрейм: Він подобався їй уже давно, ще з першого курсу. Вони познайомились у приймальній комісії, коли вона заповнювала документи для вступу, а він її консультував, уже почавши третій рік свого навчання.

34 фрейм: На курилці вони знайшли багато тем для спілкування і це все переросло у доволі мінливу, але міцну дружбу. Могли гуляти вдвох, утрьох, приходити одне до одного в гості, але не так часто, як їй хотілося.

35 фрейм: Раптовий голос Саші вивів її із роздумів.

Саша: Тут мають бути якісь вказівні знаки, але до них ще, мабуть, треба дійти. Давайте в когось запитаємо?

36 фрейм: *Компанія озирнулась навкруги. Вибір був невеликий.*

37 фрейм(показати школяра): *Назустріч, підстрибуючи, шкандибав хлопчина з торбиною для змінного взуття. Школяр щось мугикав під носа та наче когось видивлявся маленькими мигдалевидними очима.*

Юра: Ну, Таїсія Кивелюк, ви нас агітували до цього дійства, ви і питаєте дорогу.

38 фрейм: *Дівчина замислилась на кілька секунд і впевнено покрокувала до малого перехожого.*

Тася: Привіт, як тебе звати?

39 фрейм: *Студентка привітно усміхнулась до школяра. Хлопець зупинився перед нею, прискіпливо впершись поглядом у її обличчя.*

40 фрейм: *Тася відчула, як щось неприсмне колихнулося десь усередині. Школяр перестав мугикати пісеньки та грубо випалив:*

Школяр: *А тобі що? Заблукала?*

Тася: Насправді так... Ми з друзями шукаємо щось типу таблички, на якій написано де які рослини можна знайти. Щось типу путівник екостежками.

Школяр: Таких, як ви, тут повно. Туристи, млин. Ходімо, доведу куди треба.

Четвертий бекграунд

41 фрейм(4б): *Ішли переважно мовчки. Юра спочатку намагався якось підтримати теплу атмосферу, але здобувши пару-трійку осудливих поглядів від друзів, теж про щось замислився та замовк.*

42 фрейм(4б): *Тася роззиралася навколо. Усе перефарбовано, окрім одного кущика йодованої рослини. Було так дивно серед карнавалу рудого, червоного, багряного листя побачити шматочок буйства зелені, наче все літо в спробі втечі зібралось в одну купку і тремтіло листям чистотілу.*

43 фрейм: *«Шурх-шурх» шелестів осінній покров під ногами дівчини. Вона спеціально чіпляла носками «мартінсів» купки сухоцвіту та листя, щоб вони розліталися на шляху.*

Дмитро: То як тебе звати?

Школяр: А тебе це хвилює? Попросили провести, я веду, ще що?

Дмитро: Та мені просто цікаво. Дивно, що ти тут сам ходиш. Ліс, як не як. Страшно одному, мабуть. Скільки тобі років?

Школяр: Говориш як педофіл. Тобі самому скільки років?

44 фрейм: *Дмитро аж спіткнувся від несподіванки. Насуплено засунув руки до кишень та, відійшовши від хамуватого хлопчини, попрямував поряд із Тасею, усім видом демонструючи власну образу.*

Вступитися за
Діму

Проігнорувати

Варіант 1

Тася: Слухай, не можна так з дорослими говорити. Ми до тебе з повагою звертаємось, а ти? Вибачся перед Дмитром та будь увічливим.

45 фрейм: *Малий гід зупинився, схиливши голову додолю.*

46 фрейм: *Його плечі тряслися, було чути дивне булькотіння. Друзі переглянулися між собою. Тася різко тріпонулась, почувши як булькотіння перетворилось раптом на гучний неприємний сміх.*

Школяр: Ну, тоді я з вами ввічливо попрощаюсь, туристи.

Школяр: Щастя.

47 фрейм: *Тася відчула, що в голові паморочиться. Перед очима згущувався пазурами темний туман. Холодний та липкий.*

48 фрейм: *Дівчина хотіла зробити крок до Діми, ніби біля нього було тепліше та спокійніше, але зрозуміла що тіло її зовсім не слухається.*

49 фрейм: *Ноги стали ніби ватними. Під шкірою розтікалася м'якість та втома.*

50 фрейм (арт з ним, де він іде в туман): *Тася крізь сіру вуаль ледь роздивилась тендітну фігуру школяра, що поступово розчинялась у лісових хащах. Стало лячно. Ноги підкосилися...*

51 фрейм: *Чиїсь міцні руки впевнено підхопили її за мить до падіння. Усе тіло огорнуло затишним спокоєм і вона перед собою побачила обличчя Діми.*

Дмитро: Бляха, Кивелюк, ти чого?

Тася: Нічого собі бедтріп... Я такого ще не відчувала. Вам теж погано стало?

Саша: Так.

Саша: Я думаю, це через цього клоуна малолітнього. Стресанула і аж в очах потемніло. Дивний він.

51 фрейм: *Тася зашарілась і виповзла з обіймів Діми. Їй там, звісно, було доволі затишно, але не на людях же...*

Юра: Так, чуттєві ви мої, прошу не стояти на одному місці, а продовжувати рух.

Юра: Ви на часи дивилися? Уже півтори години бродимо цими лісами, а ще не дійшли навіть до таблички.

52 фрейм: *Трохи подихавши свіжим повітрям, Тася повністю прийшла до тями. Саша ще трохи поквотала над нею, як квочка над пуцьвірінком, порозпитувала про стан здоров'я та відчепилася.*

52 фрейм: *Вони вийшли на доволі широку стежку, що прямувала крізь рідкі зарості високої трави та кущів.*

53 фрейм: *За кілька хвилин мовчазної ходи студенти дійшли до широкої галявини, перед якою височів дерев'яний стовпчик із табличкою.*

Варіант 2

45 фрейм: *Тася співчутливо подивилася на приятеля й лагідно усміхнулась. Неприємно, звісно, чути таку лайку від дитини, але, що поробиш, коли діти зараз аж надто розвинені.*

Тася: *Не зважай, зумери вони такі. Агресивні занадто. Надивляться всякого в інтернеті, і маєш.*

46 фрейм: *Вона промовила це ледь чутним шепотом, але школяр, почувши репліку, блиснув розлючено очима та щось про себе пробурмотів.*

47 фрейм: Студенти ледве стримували сміх, адже розчервонілий малюк поставав доволі комічно у своїй дутій куртці та шапочці з зеленим помпоном і скривленим від люті обличчям.

48 фрейм: У тихій задумі долали шлях крізь ліс. Кожен думав про своє.

49 фрейм: Саша мрійливо роздивлялась навколо, періодично відстаючи від товаришів заради знімку розкішної рудої білки чи мухоморів.

50 фрейм: Юра все ще потроху намагався вивести школяра на розмову, але той лише різко обривав його або сміявся.

51 фрейм: Підхопивши Тасю під руку, Дмитро вже забув про образу на малого, дуже серйозно та пафосно декларував дівчині щось із магістерської програми західної філології.

52 фрейм: Тася прихкала від сміху на деяких моментах, на деяких зацікавлено перепитувала. Гріло ранкове сонце, вітер ніжно колихав її волосся, на душі було тепло та солодко.

Школяр: Прийшли.

53 фрейм: Обірвавши діалог на півслові, Тася здивовано подивилась на школяра.

Дмитро: Нарешті. Довго блукали.

54 фрейм: Вони зупинилися біля широкої галявини, перед якою височів дерев'яний стовпчик із табличкою.

Тася: Дуже дякуємо, друже. Виручив. Ми без тебе півдня блукали б тут. Тримай.

55 фрейм: Вона порилась у шопері та дістала карамельний батончик.

Тася: Тримай. Це тобі за допомогу. Знаю, що від чужих людей не можна брати подарунків, але я даю від щирого серця.

56 фрейм: *Малий здивовано підняв брови й подивився на дівчину. Розгублено усміхнувся та вихопив шоколадку.*

Школяр: Дякую, туристи! Щастя!

57 фрейм: *«Туристи» не встигли й оком кліпнути, як хлопчик уже розтанув серед чагарників, тож лишалось тільки махнути рукою на зникнення дивного супутника.*

Загальне

5 бекграунд

58 фрейм(5б): *На табличці висіли плакати із зображеннями вовків, лисиць та інших мешканців лісу. Окрім цього, кілька аркушів було відведено для маршрутів заповідною зоною.*

Дмитро: Дивіться, тут є позначки різних рослин. Якраз на цій галявині ростуть конюшина та піжмо. Потім можемо піти далі за зубницею.

Юра: То до справи, друзі мої.

59 фрейм: *Розбрівшись між різнотрав'ям, приятелі зосереджено почали шукати потрібні рослини.*

Частина 3 «Зеленого там шепіт різнотрав'я...»

60 фрейм: *Сонце ще не сягнуло зеніту, а вони вже втомлено відволікались на телефони, намагаючись зловити зв'язок.*

Юра: Ето треш. Я даже не можу пісню ввімкнути. У мене спотіфай не преміум.

Саша: Юрку, тут зв'язку немає, про інтернет узагалі мовчу. Це ж ліс, а не ТЦ.

61 фрейм: *Поки Юрко намагався довести перевагу залізної руки міста над лісовим інтермецо, Тася старалася все ж таки знайти місце, де телефон зміг би вловити хоча б дві риски зв'язку.*

Тася: Слухайте, я зараз трошки відійду. Мені методистка казала зателефонувати о десятій, щодо стипендії. Якщо зараз не зроблю це, потім житиму на воді та хлібі.

Дмитро: Може з тобою піти? Хтозна, які типи тут можуть тинятись?

Погодитись

Відмовитись

Варіант 1

Тася: Так, звісно, мені буде спокійніше піти не самій.

62 фрейм: *Від радості вона ледь не розпливлась у дурнуватій посмішці. А що? Має право. Така романтика: свіже повітря, дика природа, ніжна погода. І Дмитро. Що може бути кращим?*

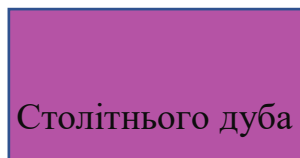
Юра: Ну конешно, я б теж відкосив. Як ініціювати роботу, так все гаразд, а як щось робити, то Юра працює сам.

Саша: Не сам, узагалі-то. Я все ще тут.

Юра: Не душні, Яремчук, дай висказатись.

Саша: А куди ви взагалі підете?

63 фрейм: *Тася задумливо схилила голову над фоткою таблички маршруту в телефоні. Інша галявина та хащі мало схожі на місце, де є зв'язок. А якщо піти до...*

Дорога в будь-якому варіанті б бекграунд

Варіант 1

Тася: Мабуть, до озера. Там сто відсотків улітку повно людей відпочиває постійно, тож навряд це місце залишать без зв'язку. Туди іти хвилин п'ятнадцять ми скоро повернемося. А ви перекусіть поки.

64 фрейм: *Відійшовши від галявини, Тася з Дмитром попрямували кольоровою стежкою в потрібному напрямку.*

Дмитро: Думаю, там зараз дуже красиво. Я в школі з друзями ще о такій порі купався. Інколи вода до жовтня тепла буває.

65 фрейм: *Тася була вдячна всім божественним силам, що він заговорив першим. Не дуже хотілось ніяково мовчати. Вона засміялась.*

Тася: Вірю. Ти з таких хлопців.

Дмитро: З яких таких?

66 фрейм: Дівчина нервово прикусила язика. Ну і що вона хотіла цією фразою йому сказати? Справді, з яких ще таких? Особливих? Тупих?

Тася: Ну, я мала на увазі, що ти пригоди любиш. Веселитися.

Дмитро: А хто не любить? Це ж такий кайф: із друзями після уроків майнути до річки, насмажити сосисок, скупатись, потім до ночі сидіти біля вогнища та про щось таке розмовляти.

Дмитро: Навіть скучаю за тими часами. Зараз якось нема часу. Ото єдине щастя, до лісу раз на півроку зганяти. А то все місто, місто.

Тася: То, чому ти тоді вирішив сюди вступати? Міг би в маленькому місті залишитись.

Дмитро: Не знаю. Юнацький максималізм. Ще в десятому класі вирішив, що нафіг ті села, краще до столиці.

Дмитро: Тепер жалкую звісно. Додому хочу. До Костянтинівки...

Тася: Хіба Костянтинівка — село?

Дмитро: Звісно ні. Такий собі комплекс меншовартості, кажу ж. Але є і плюси. Тут я зустрів багато чудових людей. Тебе, наприклад.

67 фрейм: Тася зашарілася й сором'язливо прижмурила повіки.

Тася: Ну, дякую тобі. Я теж рада нашому знайомству.

68 фрейм: Вони підійшли до піщаного спуску. Перед ними розливавсь глянцевий блиск озера.

69 фрейм: Уступи поросли соснами та березами. Вода мерехтіла від сонця та ніби грайливо віталася з подорожніми. Хвилі повільно накочувались на берег, облизуючи пісок холодними язиками піни.

70 фрейм: Не змовляючись, Дмитро з Тасею почали тинятись пляжем, підносячи мобільні до неба. Не пропустивши жодної піщинки, вони розчаровано згодились, що затія була марною: зв'язку тут нема.

Дмитро: Давай хоч сфоткаємось? Глянь, яка краса. Коли ще буде змога сюди прийти?

71 фрейм: Тася ввімкнула камеру та притулилась до Діми, скорчивши смішну пичку. Вони зробили пару знімків і почали їх передивлятись.

72 фрейм: Усміхнені личка, сяючі очі, бриж озера і...

Тася: О Боже! Що за...

Дмитро: Господи, якого...

73 фрейм: Серед рябої тиші води на фотографії виднілась...голова.

74 фрейм: Звичайна жіноча білява голова. Зі звичайними зеленими очима. Яка звичайно дивилася на камеру.

Голова: Перефоткайте! Я, здається, кліпнула!

75 фрейм: Парочка синхронно повернулась до озера і вирячилась на джерело крику. Джерелом виявилась, як не дивно, та сама голова.

76 фрейм: Голова повільно виринала з води разом із блідим тілом, що до неї кріпилось. Струмені стікали білими рукавами, капали з повних грудей та плаского животика. Вона поволі злітала в повітря, поки лише тоненькі пальці ніг не нависли над озером, ледь торкаючись до поверхні хвиль.

Дмитро: Очманіти, що це за фігня?

77 фрейм: *Тася зблідла та вчепилась в руку друга. Може це просто жінка-моржиха-йогиня? Що це взагалі за охрініти яка срань? Вона почула як із власного горла вихопився слабкий зойк.*

Залишитись

Побігти геть

Варіант 1 (7 бекграунд)

77 фрейм: *Так, треба взяти себе в руки та тверезо оцінити ситуацію. Втамуй подих. Не роби різких рухів.*

Дмитро: Що нам робити?

Тася: Я не знаю... Що це таке? Що це?

Голова: Не що, а хто, прошу вибачення. Мене звати Онисія. Я місцева влада.

Дмитро: Ви вибачте нам, звісно, Онисіє, але, хто ви така? Чому ви... Літаєте?

Голова: А, ви про це?

78 фрейм: *Вона ліниво провела рукою по мокрій тканині та злетіла трохи вище. Тася нервово проковтнула клубок, що засів у горлі. Дівчина відчула, що від страху її трішки судомить.*

Голова: Я ж кажу, місцева влада. Хранителька цього озера. Серед ваших мене та мені подібних звать берегинями. Я дух води, що має піклуватись про стан

локального середовища та вберігати людських особин від потопання й захлинання.

Дмитро: Ви на приколі, вибачте? Це пранк?

Тася: Я не думаю, що це розіграш, Дімо. Щось мені підказує, що вона тут не на мотузках висить.

Берегиня: Не зовсім розумію ваш діалект. Ви самі ж хто такі?

79 фрейм: *Дмитро трохи розгубився. Ні, він усе розуміє, але ситуація аж ніяк не підлягала аналізу.*

Тася: Ми друзі. Гуляємо тут... Лісом... Зв'язку не було, тож, вирішили до озера підійти. Тут теж нема. Вибачте.

80 фрейм: *Берегиня з розумінням дивилась на приятелів і кивала головою, ніби кажучи: «так, так, тут у нас покриття не дуже, самі знаємо».*

Тася: Вибачте, а вас хтось колись бачив уже? Чи це лише ми можемо.

Берегиня: Ну, вам, певно допомогли мене побачити. Ще сьогодні надивитесь. І завтра теж. Та, мабуть, до кінця життя дивитись будете. Бо ж воно недовге за ваших умов.

Дмитро: Не зрозумів. Про що кажете?

Берегиня: Та ні про що. То я так. А взагалі, останні років двісті зі мною мало хто говорив.

Берегиня: Був тут один. П'яниця. Ледь не втопився опівночі. То я йому мізки вправила. Тепер уже дев'яносто три роки в щасливому шлюбі.

81 фрейм: *Дмитро й Тася перелякано переглянулись. Шлюб із підводною жіночкою? Діло пахне жабуринням.*

Дмитро: Слухайте, ми тут засиділись, мабуть. Нам пора, справді. Друзі чекають на галявині.

Берегиня: Бе-бе-бе, дюзі чекають на гаявині. Ви усі такі. Знаєте, до чого це призводить? До нашого зникнення.

Тася: До чийого зникнення?

Берегиня: Століттями ми з вами жили в гармонії. Люди знали своє місце, знали межу, якої не варто переходити. Наші й ваші узгоджували питання побуту, взаємного існування та норм.

ВИСНОВКИ

У цій роботі висвітлено аспекти, що стосуються експериментальної літератури, зокрема візуальних новел як нового жанру. Для досягнення **мети** і виконання **завдань** ми послуговувались аналітичним, компаративним та інтермедіальним методами, розглядом жанру на конкретному авторському доробку, візуальній авторській новелі «Шепіт Потойбіччя»

Основною метою був розгляд феномену модернізації та еволюції літературного твору у контексті діджиталізації на прикладі візуальної новели «Шепіт Потойбіччя». В результаті дослідження з'ясовано, що VN є інноваційною формою літератури, яка поєднує в собі текст та візуальне мистецтво. В процесі детального вивчення й аналізу цього синкретичного явища ми дійшли висновку, що VN як літературна форма змінюється

відповідно до технологічного та культурного прогресу, еволюціонує та залучає в себе дедалі більше елементів з інших сфер мистецтва і новітніх цифрових технологій.

У ході дослідження простежено формування явища експериментальної літератури та визначено передумови його появи на літературознавчих теренах; розглянуто та проаналізовано візуальні новели як один із різновидів експериментальної прози на прикладі ВН «Шепіт потойбіччя»; визначено передумови виникнення та особливості жанру візуальних новел.

Теоретична частина дослідження стала водночас і методологічним підґрунтям для інтроспективного заглиблення в експериментальні пошуки власної мистецької творчості, обґрунтування й оприлюднення творчої частини цієї кваліфікаційної роботи, апробованої в соціальних мережах (див. https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ARIKA&hl=de_AT).

Список використаних джерел

1. Armstrong, Julie. *Experimental Fiction*. 2014.
2. Big Sur Marvels & Wondrous Delights by David Detrich. *Innovative Fiction Magazine*.
3. Camingue J., Carstensdottir E., Melcer E. What is a Visual Novel? \Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction 5. ResearchGate Logo.
4. Contributors to Wikimedia projects. Charon's obol - Wikipedia. *Wikipedia, the free encyclopedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Charon's_obol (date of access: 23.03.2024).

5. Cooper David E. (1999). *Existentialism: A Reconstruction* (вид. 2nd). Oxford, UK: Blackwell. ISBN 0-631-21322-8.
6. Easter egg. *Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus*. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/easter-egg> (date of access: 23.03.2024).
7. Elin Carstensdottir, Erica Kleinman, and Magy Seif El-Nasr. 2019. Player interaction in narrative games. *Proceedings of the 14th International Conference on the Foundations of Digital Games - FDG 19* (2019). <https://doi.org/10.1145/3337722.3337730>
8. Gadsby by Ernest Wright a book without the letter PDF book. *HolyBooks.com — download free PDF e-books*. URL: <https://www.holybooks.com/gadsby-ernest-vincent-wright-without-letter-e/> (date of access: 30.03.2024).
9. Heintz Stephanie and Lai-Chong Law Effie. 2015. Game Elements-Attributes Model: a First Step towards a Structured Comparison of Educational Games. In *DiGRA '15 - Proceedings of the 2015 DiGRA International Conference*. Digital Games Research Association.
10. *Hyper/Text/Theory* /Edited by George P. Landow. — The Johns Hopkins University Press, Baltimore, Indiana, 1994. — 377 p.
11. Janelynn Camingue, Edward F. Melcer, and Elin Carstensdottir. 2020. A (Visual) Novel Route to Learning: A Taxonomy of Teaching Strategies in Visual Novels. In *International Conference on the Foundations of Digital Games (Bugibba, Malta) (FDG '20)*. Association for Computing Machinery, New York, NY, USA, Article 77, bibinfonumpages13 pages.
12. Klabbers, Jan, 2003. The gaming landscape: A taxonomy for classifying games and simulations. In *Digital Games Research Conference 2003*.
13. Lynch, Samuel, Pedersen, Karsten, Charles, Fred, Hargood Charlie, 2019. M22 - A Modern Visual Novel Framework. In *Proceedings of the 8th International Workshop on Narrative and Hypertext (Hof, Germany) (NHT*

- '19). Association for Computing Machinery, New York, NY, USA, 9–13.
URL: <https://doi.org/10.1145/3345511.3349284>
14. Ukrinform. Ілларіон Павлюк, письменник. *Укрінформ - актуальні новини України та світу*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3105872-illarion-pavluk-pismennik.html> (дата звернення: 08.04.2024).

URL: https://www.innovative-fiction-magazine.com/2011/06/big-sur-marvels-wondrous-delights_22.html (date of access: 30.03.2024)
15. Yalom I. D. *Love's Executioner And Other Tales of Psychotherapy* /. Irvin D. Yalom. — New York : Basic Books, 2012. — 288 p
16. Актуальні проблеми вивчення течій раннього модернізму в західноєвропейській літературі кінця XIX - початку XX ст. : навч. посіб. для студ. ДНУ / Л. П. Привалова ; Дніпропетровський нац. ун-т ім. О. Гончара. – Д. : РВВ ДНУ, 2011. – 100 с.
17. Александрова, О. Реалізм // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. К. : Ін-т філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. С. 539. 742 с. .
18. Аліг'єрі Д. Божественна комедія : пер. з італ. Є. Дроб'язко. Фоліо, 2023. 607 с.
19. Амельченко, Н. Екзистенціалізм // Політична енциклопедія / Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Парламентське вид-во, 2011. С. 236.
20. Архетипи і колективне несвідоме. Львів, Україна : Астролябія, 2018. 608 с.
21. Вербовий, Р. (2017). Інструментарій створення мультимедійного контенту. У В. Шевченко (ред.). *Кросмедіа: контент, технології, перспективи* (с. 83-90). Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

- 22.Городенко, Л. (2016). Тенденції розвитку інформаційних жанрів в українському Інтернеті. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Science*, IV(12), 46-49.
23. Гребенюк А. Інтерактивна література як новий феномен української культури // [Наук. вісник Східноєвропейськ. нац. ун-ту імені Лесі Українки. Філософські науки](#). 2014. № 18. С. 55-59.
24. Гребенюк, Т. Феномен недостовірної нарації в системі сучасних наративних студій // *Слово і час*. — 2016. — № 6. — С. 12-21
25. Домилівська, Л. Лінгвістична проблематика текстової інтерпретації символу // *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2008. Вип. 17. С. 124–132.
26. Екзистенціалізм // *Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков*. Чернівці : Золоті литаври, 2001. С. 169—171. 634 с.
27. Еко У. Поміж автором і текстом // *Антологія світової літ.-крит. думки ХХ ст. / [за ред. М. Зубрицької]*. Львів : Літопис, 2002. С. 564–578.
- 28.Заваринська М. Постмодерністський мінімізований художній текст як різновид експериментального жанру // *Наук. вісник Міжнарод. гуманітарн. ун-ту*. 2019. Т. 2. № 40. С. 41–44.
- 29.Ковацька О. Експериментальні вітрила української прози 20-х років ХХ століття. Київ: Києво-Могилян. акад., 2021. 224 с.
- 30.Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник. Вид.2-ге.К.: ВЦ «Академія», 2005. 103 с.
- 31.Кропива, Ю. О., Нестеренко, О. А. (2018). Засоби продукування візуального контенту в мультимедійних історіях. Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2018» / ХХ Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. С. 76-78.
- 32.Лір Є. Підземні ріки течуть. Буча : Вид-во Жуп., 2018. 160 с.

33. Літературознавча енциклопедія : У 2 т. [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. К. : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1 : А (аба) – Л (лямент). 608 с.; ... Т. 2 : М–Я. 624 с.
34. Лоренс, С. Трістрам Шенді. Харків : Фоліо, 2014. 638 с.
35. Модернізм і постмодернізм. Філософія і культура Семінар за участю Мирослава Поповича (член-кор. НАН України, директор Інституту філософії (Київ)). *Незалежний культурологічний часопис «І»*. URL: <https://www.ji-magazine.lviv.ua/seminary/2002/sem19-09.htm> (дата звернення: 08.04.2024).
36. Мукан, А. Модерністська експериментальна проза періоду муру (на матеріалі творів Ю. Косача, І. Костецького та В. Петрова) : дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2020. 198 с.
37. Мушировська, Н. Український символізм кінця хіх – початку хх ст.: онтологічне й естетичне підґрунтя. // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: філологія. № 26. С. ???–???
38. Павлюк, І. Я бачу, вас цікавить пітьма. Львів : Вид-во Старого Лева, 2020. 639 с.
39. Палає. ВОВЧИЦІ читають «Я бачу, вас цікавить пітьма» І. Павлюка / Книжковий клуб, 2023. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=z68JRdf7iyY> (дата звернення: 08.04.2024).
40. Пандора. *Міфології світу*. URL: <https://legends.co.ua/myths/pandora-greckij-mif.html> (дата звернення: 05.04.2024).
41. Пелюшенко, О. Улюблені книги: Євген Лір. *Читай*. 2018. URL: <https://chytay—ua.com/blog.php?id=634>.
42. Переяслав–Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. Енциклопедичний словник символів культури України. 5-те вид. Корсунь-Шевченківський : Вид. В.М Гавришенко, 2015. Не так.

43. Підпригора, С. Українська експериментальна проза хх – початку ххі століть: «Неможлива» література : монографія. Миколаїв : Ілон, 2018. 392 с.
44. Процик, І. Архетип і символ: проблеми визначення та взаємодії. *Запорізький національний університет. №17*
45. Реалізм // Українська мала енциклопедія : 16 кн. : у 8 т. / проф. Є. Онацький. Накладом Адміністрації УАПЦ в Аргентині. Буенос-Айрес, 1963. Т. 6, кн. XII : Літери По — Риз. — С. 1566.
46. Філоненко, С. Явище американської експериментальної прози в постмодерністській поетиці // *Наук. вісник Волин. нац. ун-ту імені Лесі Українки. Вип. 10. С. 3-314.*
47. Фуко, М. Що таке автор? // *Антологія світової літ.-крит. думки ХХ ст. / [за ред. М. Зубрицької]. Львів : Літопис, 2002. С. 598–613.*
48. Шаповал М. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика : навч. посіб. К. : ВПЦ “Київ. ун-т”, 2013. 167 с.
49. Шеллі, М. Франкенштейн, або Сучасний Прометей. К. : Bookchef, 2023. 272 с.
50. Шорскє К. Віденський fin-de-siècle. Політика і культура. Л. : ВНТЛ-Класика, 2003. — 320 с.